

A portrait of Erin Carlson, a woman with blonde hair pulled back, wearing purple-rimmed glasses and a dark blue collared shirt with a large, ornate, multi-colored necklace. She is smiling slightly. The background is dark and out of focus.

Erin
Carlson

*Meryl
Streep*

Hollywood királynője

MERYL STREEP

Hollywood
királynője

ERIN CARLSON

Justin Teodoro illusztrációival

KOSSUTH KIADÓ

A kiadás alapja:
Erin Carlson: *Queen Meryl*

First published in 2019 by Hachette Books,
a division of Hachette Book Group, Inc.
1290 Avenue of the Americas
New York, NY 10104

Fordította
Németh Dorottya

Szerkesztette
Winter Angéla

Borítóterv
Csermák Annamária

ISBN 978-963-544-077-1

Minden jog fenntartva

Illustrations copyright © Justin Teodoro 2019

Photo Credits:

- 46. oldal: Photo © Jack Mitchell / Getty
- 51. oldal: Photo © Columbia Pictures / Courtesy Everett Collection
- 77. oldal: Photo © Christian Simonpietri / Getty
- 86. oldal: Photo © ABC Photo Archives / Getty
- 103. oldal: Photo © Barry King / Getty
- 150. oldal: Photo © Time & Life Pictures / Getty
- 182. oldal: Photo © Universal Pictures / Handout / Getty
- 195. oldal: Photo © Archive Photos / Stringer / Getty
- 280. oldal: Photo © Marc Ausset-Lacroix / Getty

Copyright © Erin Carlson 2019

© Kossuth Kiadó 2020

© Hungarian translation Németh Dorottya 2020

Borítófotó © MTI/EPA/Daniel Joubert

*Jennifer Atchisonnak, Caroline Olingernek
és Kerry Olingernek*

„Tedd bele a szíved-lelked a munkádba, és mindenki mástól is a legtöbbet és a legjobbat kérd. Ne hagyd, hogy a nagy, egyetemes önelégültség felőrölje a különlegességedet, az értékeidet és azt a titkot, hogy egyedül csak te ismered az igazságot.

– Részlet Meryl Streep nyitóbeszédéből,
amelyet a Vassar College 1983-as diplomaosztóján mondott el.

„Robadt idegesítő vagyok! Hogy tudnám ezt leplezni?”

– Streep Terry Gross rádióműsorában
2012. február 2-án

Bevezetés

Igaz történet következik, ami legendássá vált, és nagy kár lenne, ha nem mondanám el újra:

Fiatal színésznő érkezik meghallgatásra Dino De Laurentiis 1976-os *King Kong* remake-jére. A New York-i színházi körökön kívül gyakorlatilag ismeretlen nőnek egyáltalán nincs filmes tapasztalata. A hosszú, szőke haj, porcelánfehér bőr, erős járomcsont és sasorr földöntúli szépségben egyesül: olyan, mint egy 70-es évekbeli Mona Lisa. Mint egy reneszánsz festmény. Azok, akik látták már kiemelkedő színházi teljesítményét, kezeskednek a tehetségéért. Ám De Laurentiis csak az arcát látja.

– Ez rettenetesen csúnya! Miért hozták ide? – panaszkodik olaszul a fiának, Federicónak.

Nos, *ennek* neve is van: Meryl Streep. És De Laurentiis sajnálhatja, de a lány olaszt tanult a Vassar College-en, így aztán érti, amit a rendező mond.

– Elnézést, ha nem vagyok olyan szép, amilyennek lennem kellene. De hát ez van, ezt kell szeretni – válaszol olaszul, és elindul az ajtó felé.

De Laurentiis valószínűleg kétszer is meggondolta, mielőtt még egyszer elkövetett volna ilyen szarvashibát egy meghallgatáson. De aligha ő volt az utolsó, aki kritizálta Merylt, a történet azonban jól példázza a színésznő néhány jellemző tulajdonságát: intelligencia, méltó-

ság nagy nyomás alatt is, és az, hogy ha megsértik, nem hajlandó alkalmazkodni egy újabb hollywoodi nőgyűlölőhöz.

Meryl legyőzte a korosodó művészekkel szembeni diszkriminációt. A jobb és rosszabb időszakokon át, túl hatvan mozifilmen, több tucat beszédórán, egy férjen és négy gyereken az elmúlt negyven-egynéhány év legünnepeltebb színésznője lett. Minden szerepébe mélyen beleássa magát. Amikor a *Sophie választását* forgatta, megtanult lengyelül, a *Julie & Julia – Két nő, egy recept* című filmben pedig visszahozta Julia Childot egy boldogabb életbe. Soha nem adja ugyanazt a karaktert. Inkább kiaknázza kifinomult képességeit, és különleges, bonyolult női jellemeket formál meg – Margaret Thatchert, Karen Silkwoodot, Florence Foster Jenkinst. Nem fogad el olyan egyszerű sémákra épülő szerepeket, amelyekkel más színésznőknek be kell érniük: a Támogató Feleség, a Támogató Anya, a férfi főhős Támogató (és általában egy szót sem szóló) Szeretője stb.

Meryl nem csinál ilyesmit.

New Jersey-ben született, és ott is nőtt fel. A feminista mozgalom második hullámának idején lett nagykorú, és akkor is nyíltan vállalta elkötelezettségét, amikor az nem volt divat. Például elég gyorsan „nehéz esetnek” és „dühösnek” bélyegezték, amikor a *Micsoda nő!* és más, hasonló filmekről nyilatkozott elítélően az Amerikai Filmszínészek Szakszervezetének Első Országos Nőkonferenciáján 1990-ben:

– Nagyon kevés munka van nők számára. És amikor dolgozunk, sokkal kevesebbet keresünk, mint férfi társaink. Mostanában ráadásul igen furcsa munkák adódnak. A rendelkezésre álló lehetőségek alapján – folytatta tréfásan – az ember azt gondolhatná, hogy ezen a világon a nők legfőbb tevékenysége az, hogy kivessék a horgukat, és persze nem halakra gondolok.

Ezzel a megjegyzéssel nyilvánvalóan nem lopta be magát a *Micsoda nő!* rajongóinak szívébe, de Merylt jobban érdekelte azoknak a „kevésbé szerethető” karaktereknek a megformálása, akik az igazságot fedték fel a nőkről, mint a férfiaknak tetsző, kétdimenziós sztereotípiáknak való megfelelés. Ugyanakkor riasztó dolgokat látott: a stúdiók egyre inkább a férfi sztárokba fektettek be, őket helyezték előtérbe. Vajon fog-e olyan munkát találni, amely megfelelő számára? Azóta, hogy

1989-ben betöltötte a negyvenet (a legismertebb színésznők ilyenkor sorra átállnak a Támogató Anya szerepébe, lásd Sally Fieldet az *Acélmagnóliák*ban vagy a *Forrest Gump*ban), vajon meg vannak már számlálva a napjai molesztárként? Egyszer Meryl egy éven belül három különböző boszorkányszerepet utasított vissza.

– Olyan volt, mintha a stúdiók vagy az egész világ azt üzenté volna, hogy „nem tudunk mit kezdeni veled” – mondta.

A Yale Egyetem dráma tagozatán diplomázott Merylnek a színjátszás nem hobbi, hanem mindig is hivatás volt. Ahelyett, hogy szép csendben átsiklott volna a karrierje következő fázisába, fejest ugrott az ismeretlenbe, és olyan anyagokat választott, amelyek érdekelték. Számtalan díjat zsebelt be: eddig 21 alkalommal jelölték Oscar-díjra, a *Sophie választása* (1982) és *A Vaszly* (2011) című film főszerepéért megkapta a legjobb színésznőnek járó aranyoszobrocskát, illetve legjobb női mellékszereplőként a *Kramer kontra Kramer* (1979) című filmben nyújtott alakításáért is.

Érdekes módon a korosodó Meryl filmjei egyre több bevételt termelnek. *Az ördög Pradát visel* című mozi, amelyben az akkor ötvenhat éves színésznő egy kárlehetetlen főszerkesztőt alakít, 326 millió dollárt hozott. A szupernépszerű *Mamma Mia!*-filmek pedig majdnem ennek háromszorosát. A vicc az, hogy míg Meryl sokat kockáztatva nem volt hajlandó alábadni művészi elképzeléseit, most, túl a hetvenen, épp annyira értékálló, mint például az idén [2020-ban] 30 éves Jennifer Lawrence.

Sok művész motivációja idővel megkopik, de Meryl megtartja gyermeki lelkesedését valahányszor egy új karakter bőrébe bújjik. Minden filmjéhez úgy áll hozzá, mintha az lenne az első munkája. Ha messziről nézzük, felséges és tekintélyt parancsoló, megközelíthetetlen és kiismerhetetlen államfő. De lépünk csak közelebb, és fedezzük fel azt a pajkos személyiséget, amit a Streep-rajongók annyira szeretnek imádni, az őt utálók pedig gyűlölni. Kifinomult, arisztokratikus jelenléte mögött megbújik a játékos, a komika, a tréfakedvelő bajkeverő, kreatív ambíció és kockázatvállalás, morális megkérdőjelezhetetlenség, amellyel Donald Trump kritikusként is fellép. Az elnök egy hajnal

4-kor, a végén született Tweet-üzenetében „Hollywood egyik leginkább túlértékelt” színésznőjének nevezte Streepet.

Akárcsak a Fehér Ház fenegyereke, ő is keresi a vitákat – szemmel láthatóan kedvét lelve abban, hogy véleményét nyilvánosan is hangoztassa, és az ismertségéből adódó figyelmet politikai ügyek közvetítésére is használja. Meryl ugyanakkor, Trumpgal ellentétben, szót emel az empátia és az egyenlőség mellett, míg az elnök inkább arra bátorítja a bigott embereket, hogy kövessék őt a gyűlölködéshez és megosztáshoz vezető úton. Ezekben az eldurvult időkben ő Szegecselő Róza* 21. századbeli változata, aki egyre nagyobb késztetést érez arra, hogy nekigyürkőzzön a tennivalóknak, és harcoljon a jó ügyért. Bár Meryl kimondja, amit gondol, gyakran hagyatkozik arra, hogy a filmjei beszéljenek a nevében. Példát teremtett a fiatal színészeknek, többek között a saját lányainak is, hogy olyan sokszínű szerepeket vállaljanak, amilyeneket Robert De Niro szokott. És legfőképpen értelmes célokat tűz ki a nők elé: vetközzék le félelmeiket és gátlásaikat, és tartalmas, merész, hiteles életet éljenek.

Egy okos és önfejű lány története következik, aki először a középiskolában mutatta meg a tehetségét, majd elképesztő átalakulás után tért vissza oda. Nagyasszony, aki „túlélte” a kortárs férfi sztárokat: Jack Nicholst, Dustin Hoffmant, Robert De Nirot és Robert Redfordot, miközben jelét sem mutatja annak, hogy lassulna a tempója. Anya tudott maradni, aki miközben meghódította és töretlenül uralja a szórakoztatóipar fellegvárát, továbbra is egy connecticuti kisvárosban él.

A világ legnagyobb élő színésznőjének története.

Meryl közismerten képes akadálytalanul átlényegülni az egymástól élesen különböző szerepek és közéleti arca között. De minden szerep egy-egy kulcsfontosságú énjét testesíti meg Joanna Kramer függetlenedési vágyától Miranda Priestly kivételes szakértelméig. Kedves Olvasók (vagy *Streeperek***), mielőtt továbblapoztok, engedjétek meg, hogy felidézzem, hogyan jelentette be Stanley Tucci Miranda érkezését a *Pradában*: „KÖSSÉTEK FEL A GATYÁT!” (Gird your loins!)

* Rosie the Riveter a második világháború idején azoknak a független nőknek a szimbóluma lett, akik a gyárakban és üzemekben a férfiak helyére álltak.

** Streep-rajongók

Mary
Louise

Streep

ELSŐ FEJEZET

Stréberből SZÍNÉSZNŐ

„Meg akartam tanulni, hogyan legyek vonzó és érdekes.
Ezért tanulmányoztam azt a karaktert, amelyik éppen
lenni akartam, vagyis a csinos középiskolás lány figuráját.”

Meryl Streep hatéves volt, amikor felfedezte magában a mások bőrébe bújás képességét. Akkori szerepe Szűz Mária volt. A jelenetre a Streep család nappalijában került sor Jézus születésének története kapcsán. Meryl öccsei, Harmadik Harry és Dana, akiket irányított, József és egy istállóbeli állat szerepét kapta. Amikor a kislány az anyja sálát a feje köré tekerve tartotta a kis Jézust (az egyik babáját), megszállta valami féle szent áhítat, ami a testvéreire is átragadt, így ők is követték a lányka ünnepélyes előadását. Míg apjuk, Második Harry egy szupernyolcas felvevővel rögzítette a jelenetet, Meryl megtanult egy nagyon fontos dolgot: nem kell kiabálnia a társaival ahhoz, hogy azok azt csinálják, amit ő akar.

Ugorjunk előre néhány évet: Meryl meg akarta tapasztalni, milyen érzés lehet a nagymamájának lenni, ezért felöltötte a kardigánját, elvette anyja szemceruzáját, és telerajzolta ráncsal az arcát, hogy idősebb önmagát lássa a tükörben. Az átalakulást azzal tette teljessé, hogy meggörnyedt, ahogy az idősek szoktak, és vidám hangon beszélt, mutatva, hogy a kor csak a testet öregíti, a lelket nem – az anyja le is fényképezte őt. Ahogy Meryl később megjegyezte:

– Azok vagyunk, akik öregkorunkban leszünk, és amikor megöregszünk, azok leszünk, akik nyolcéves korunkban voltunk.

Meryl gyerekkorában szemüveges, göndör, barna hajú lány volt. Érett külseje és szókimondósága elriasztotta az osztálytársait, akik emiatt úgy tekintettek rá, mint bármelyik tanárukra.

– A gyerekek felkergettek a fára, és botokkal addig ütötték a lábamat, amíg vérezni nem kezdett – mesélte a *Time* magazinnak 1970-ben.

New Jersey zöldövezetében lévő otthonukban Meryl családi filmet rendezett, jelmezbe öltöztette a testvéreit, és arra is rávette őket, hogy táncoljanak a fényképezőgép előtt. Harry egyszer „rettenetes kislánynak” nevezte őt, és Meryl is egyetértett vele, mondván, „csúnya, nagyszájú kiskölyök voltam olthatatlan szereplési vággyal”.

Mary Louise Streep 1949. június 22-én született. Apja, Harry egy gyógyszergyártó cég vezérigazgatója, anyja, Mary reklámgrafikusként, a második világháború idején a Bell Labs művészeti igazgatójaként, illetve a kislány születése előtt a *Home Furnishing* magazin művészeti szerkesztőjeként dolgozott.

– Harmincöt éves korában lett családjá, ami akkoriban hallatlan dolognak számított. A barátai 22-23 éves emberek voltak – idézi fel anyja alakját Meryl. – Bár továbbra is volt otthon egy stúdiója, a gyereknevelés lett az első számú prioritás számára. Egyszer megkérdeztem tőle, hogy ha csak rajta múlt volna, mihez kezd az életével. Azt válaszolta, hogy énekesnő szeretett volna lenni. Úgy hiszem, igazat mondott. Vices volt, komolyan. És szellemes.

A jóképű Harry Streep azért nevezte Merylnek a lányát, mert egyszerűen tetszett neki ez a név. (Fiatalkorában Meryl jobban szeretett volna Kathy vagy Patty lenni.) Mary, aki a legjobb barátja után nevezte el a lányát Louise-nak, meglehetősen önálló személyiség volt. Mindig tudta, mikor mit kell mondani, míg a hozzá képest inkább introvertált Merylnek volt egy félénk oldala, és jobban szeretett megfigyelni, mint magára vonni mások figyelmét. A *Los Angeles Times* 1990-es interjújában Meryl, aki általában keveset oszt meg a nyilvánossággal a magánéletéből, ezt nyilatkozta: „Anyám volt a kis aranyos a családjában. Ellenében velem.”

Meryl olyan akart lenni, mint az anyja. Mary családban betöltött központi szerepe inspirálta benne a bimbózó művészt, és a lány megtanulta, hogy egy jó színésznek nem elég, ha a karakter helyébe képzelet

magát. *El kell játszania* azt. Közel kell férkőznie a közönséghez, és ámulatba ejteni őket. Olyan előadást kell nyújtani, amit a nézők örök időkre emlegetni fognak, és megőrzik a színlapot és a jegyüket annak bizonyítékeként, hogy valóban ott voltak.

– Anyám volt a mentorom – mondta egyszer büszkén dicsekedve Maryről, aki 2001-ben halt meg. – Mentorom volt, mert azt mondta: „Meryl, ügyes vagy. Nagyszerűen csinálod.” Meg azt, hogy bármit meg tudok csinálni, ha odafigyelek. Ha lusta leszek, akkor nem sikerül. De ha összpontosítok, bármire képes leszek. Én pedig elhittem neki.

Az a kitartó, bátorító, pozitív hozzáállás – *bármit meg tudsz csinálni* – természetfeletti magabiztosságot csöpögtetett Merylbe, és ez segített áthajózni azokon a veszélyes vizeken, amelyek sok naivát elnyeltek. Mary „kiskorom óta ezt mondogatta, és ez beképzeltté tett.”

Ahogy a *Julie & Julia*ban Julia Child, akit Meryl Maryről mintázott, Streep-mátriárka életörömöt sugárzott, és nem volt hajlandó az élet bajain lamentálni.

– Szívem szerint inkább nem is akarnék nyilvánosan megszólalni – nyilatkozta egyszer Meryl. – Amikor a reflektorfényben állok, azt mondom magamban, hogy Mary meg tudná csinálni. Jó dolog, ha az ember elképzeli, hogy véghez visz valami olyasmit, amiről azt gondolja, nem megy neki. Mindennap ezt teszem, mert alapvetően, ha magamra lennék hagyva, csak ülnék otthon, és azon tűnődnék, mit fogok vacsorázni.

Apját, Harryt szintén megáldotta a sors némi előadóművészi tehetséggel. Meryl szerint „dalokat írt, és nagyon jól táncolt. Sokszor táncoltunk a nappaliban vele és a testvéremmel. Fiatalabb korában remekül zongorázott, ösztöndíjjal felvették a Brownba. De a családnak nem volt pénze, és a nagy gazdasági világválság idején ott kellett hagynia az iskolát. Egy évet járt oda, de soha nem diplomázott le. Nehéz évek voltak, mindenkinek munkát kellett vállalnia. Igazán sok lehetőség rejtett benne, de valahogy mindenhol falakba ütközött. A szüleivel nehéz időket élt át. Az anyja nagyon beteg volt, depressziós lett. Neki is erős hajlama volt a melankóliára.”

AZ ŐSÖKRŐL DIÓHÉJBAN

A dokumentumok szerint Lawrence Wilkinson, Meryl nyolcadik felmenője 1620 körül született Angliában, majd fiatalemberként szó szerint felugrott egy Amerikába tartó hajóra. Az öreg Lawrence aláírta Rhode Island gyarmat 1645-ös alapító okiratát, és ezzel több mint 400 hektárnyi területet szerzett Providence környékén. Az önkényes hatalomátvitel során elűzték az indián őslakosokat. Metacom, a wampanoag törzs főnöke háborút hirdetett, és lecsapott a telepések városaira. Wilkinson 1675 tavaszán túlélte egy támadást. Erről számol be a PBS társaság *Amerika arcai* című sorozata.

– Sajnálattal hallom – mondta Meryl a műsor házigazdájának, Henry Louis Gatesnek. – Úgy érzem, mintha valamilyen szinten én is tehetnék róla. Ugyanakkor kötődöm is ezekhez a történelmi eseményekhez. A két kultúra első találkozása biztosan nagyon durva és rémisztő lehetett.

Lawrence egyik leszármazottja, John Wilkinson kvéker gazdálkodó volt, öt gyermeket nevelt a pennsylvaniai Bucks megyében. Megdöbbentő tény, hogy Johnt kitagadták a pacifista vallási közösségből a függetlenségi háború idején. Miért? A hazafi Benjamin Franklinnel együtt támogatta a háború gondolatát, amikor aláírt egy olyan dokumentumot, amely Pennsylvania függetlenségéről szólt. Évszázadokkal később Mary Wolf Wilkinson férjhez ment Harry Streephez – majd megszületett a lányuk, Mary Louise (becenevén Meryl) és két fiuk, Harmadik Harry és Dana.

– Anyám oldaláról mindenki kvéker volt. Nagypáméknál még azt a régies angol nyelvet beszélték – mesélte Meryl.

Egy másik felmenője anyai ágon, bizonyos Silas Crispin, elsők között vásárolt a William Penn által alapított pennsylvaniai területekből. 1682-ben egyezséget kötött a lenape indiánokkal, és megvette a földjüket. Ebben nem követte Lawrence Wilkinsont, aki egyszerűen elvette azt. Ez a történelmi tény tetszett Merylnek.

A Streep-ág eredete Németországba és Svájcba vezethető vissza – nem pedig Hollandiába, ahogy Meryl sokáig gondolta. Mindig azt mondták neki, hogy a Streep család holland és zsidó származású, de ez nem így van. Az apai dédapja, Gottfried Streeb valamikor a 19. század közepén érkezett az

Egyesült Államokba (a szó végén lévő b betű kiejtése a németben inkább p, innen a betűváltozás). Egy évszázaddal korábban a hatodik felmenője, Johann Georg Streeb a németországi Loffenau település polgármestere volt, ahol több mint egy tucat Streeb élt még 2010-ben is. Ezt szintén a PBS nyomozta ki. Johann főbíróként is tevékenykedett.

– Ezért szeretek én is ennyire parancsolgatni – jegyezte meg ezzel kapcsolatban Meryl.

Egy Balthazar William Huber nevű svájci dédapa 1869-ben került Amerikába a *Párizs városa* nevű hajón, és minden bizonnyal egy jobb élet reménye éltette.

– Mindannyian az őseink véréből származunk, és színészként mindig megpróbálom életre kelteni az embereket. Azt hiszem, azokból vagyunk összegyúrva, akik a felmenőink voltak. Gondoljuk csak el, hány életet hordozunk magunkban és magunk körül. Minden, amit megtanultak, minden, ami megsebezte őket, minden, amitől erősebbek lettek, minden, ami boldogabbá tette őket, minden ott van a mi testünkben is. Ettől a gondolat-tól életre kelek. A családom bennem él, a jó és a rossz is egyaránt. – Meryl mondta ezt, a valaha élt leghíresebb Streep.

Meryl tizenkét évesen, egy iskolai koncerten ejtette ámulatba a közönséget, amikor elénekelte a *Csendes éj* című dalt – franciául. A koloratúr-szoprán hangú, tehetséges kamasz lány hamarosan énekórákra kezdett járni New Yorkba az ismert énektanárhoz, Estelle Lieblinghez. Fényes társaságba került: Liebling mindig a tapasztalt szoprán, Beverly Sills beéneklése utánra rendelte oda fiatal tanítványát. Meryl persze nem vette észre a szándékot. Nem esett le neki, kivel is hozta össze a sors, amíg meg nem látta Sillst („azt a kedves hölgyet, akinek előttem volt énekórája”) *A galamb szárnyai* című operában.

Mint kiderült, Merylnek nem volt meg a kellő lelkesedése ahhoz, hogy hivatásos opera-énekesnő legyen. Négy év után eljött Liebling-től, és fontosabb dolgokkal kezdett foglalkozni: fiúkkal, a pomponlányok csapatával, Bob Dylannel és a Beatlesszel. A Bernards Középiskola diákjaként lépett be a kamaszkorba, ahol sok különös dolog várta. Kezdjük azzal, hogy Mary valósággal belebolondult az otthoni dauero-

lásba, ami megmagyarázza, miért volt Meryl haja mindig divatjamúl-
tan göndör egészen addig, amíg a lány el nem játszotta – saját bevallása
szerinti – első fontos szerepét: az amerikai tinédzser szépségkirálynőét.

– Meg akartam tanulni, hogyan legyenek vonzó és érdekes – mondta
később a Bernards végzőseinek tartott beszédében 2010-ben. – Az
egész arról szólt, hogy észrevegyenek a fiúk, ugyanakkor elfogadjanak
a lányok is, amit elég nehéz kivitelezni.

Ahogy lenni szokott, Meryl alapos kutatásokat végzett: átnézte a
Vogue, a *Seventeen* és a *Mademoiselle* magazint. Kidolgozott és tökélyre
fejlesztett egy könnyed kacarászást, majd kiszőkítette és kivasalta a ha-
ját. „Menő márkás” cuccokat követelt – Mary szándékai ellenére –, és
megpróbálta utánozni a 60-as évek tökéletes szempilláit és rúzsát fel-
vonultató álomlányok stílusát. De hogy is tudta volna rebegetetni
a szempilláit, ha egyszer szemüveges volt? A megoldás: kontaktlencse.

Teljes átváltozást hajtott végre kívül-belül egyaránt. Akkoriban
Meryl nem volt egészen tisztában azzal a ténnyel, hogy újra kitalálta
önmagát. Csak úgy megcsinálta a dolgot.

– Parancsolgatáshoz szokott természetes habitusomon is finomított-
tam, kevésbé voltam szókimondó, harsány és fensőbbes, kevesebb
kinyilatkoztatást tettem, és nem akartam mindig rettenthetetlennek
tűnni – idézte fel később. – Szándékosan begyakoroltam a lágyságot,
simulékonyabb lettem, természetes módon bájossá, ha tetszik, szinte
félénkké váltam, és ez az egész nagyon-nagyon nagy hatással volt
a fiúkra. A lányoknak viszont nem jött be. Kiszagolták, hogy csak meg-
játszom magam. Valószínűleg igazuk volt, de én elszánt lettem. Egyál-
talan nem voltam cinikus. Inkább valamiféle torz túlélési ösztön mun-
kálkodott bennem, amit kifejlesztettem magamnak. És végzős korom-
ra eljutottam oda, hogy a kreálmányomat teljesen a magaménak
éreztem. Igazából meg is győztem magam arról, hogy én *ő* vagyok,
ő pedig én: csinos, tehetséges, de nem beképzelt. Tudjátok, olyan lány,
aki a fiúk minden ostobaságán nevet, aki a megfelelő pillanatban lesüti
a szemét, és visszavonul, hiszen megtanulta, hogy *vissza kell vonulni*,
amikor a fiúk átveszik a beszélgetés fonalát. Nagyon tisztán emlékszem
mindenre, és mondhatom, hogy működött. A srácok sokkal kevésbé
találtak idegesítőnek, mint korábban... Ez volt az igazi színjátszás.

De volt valami, amit a népszerű lány szerepét betanuló kamasz utánczóművésznek meg kellett tanulnia: nem szabad túlságosan szorgalmasnak tűnni az órákon, legalábbis akkor semmiképp sem, amikor a másik nem képviselői is jelen vannak. És bár Meryl utált bizonyos tárgyakat és tanárokat (a biológiát és egy „Agyarnak” csúfolt geometria-tanárt), kiváló volt nyelvekből. Azért került például a francia haladó-csoportba, mert tökélyre fejlesztette a kiejtését anélkül, hogy a nyelvtant tudta volna. Jó nyelvérzéke volt, és egy időben arról álmodozott, hogy az ENSZ fordítója lesz belőle (aki férjével, a walesi herceggel egy szigeten él). De nem szerzett ötösöket.

– Főleg a vicceimről lettem híres, állathangokat utánóztam, és rettegésben tartottam a tanárokat – mesélte később.

Amikor iskola után hazament, apja Barbra Streisand lemezeinek dalait énekelte. Minden dalt kívülről tudott, és Streisand számai kétségkívül lehetőséget nyújtottak arra, hogy minden rejtett érzését kiélje – amit a Bernards középiskolában a fiúk furcsának és taszítónak tarthattak. Amikor belépett egy helyiségbe, falzett hangon kiáltozott Mary fülébe, jelezvén, hogy megérkezett. Anyja ilyenkor befogta a fülét.

– Meryl, drágám, ha még egyszer ilyen hangot adsz ki, esküszöm, megfojtalak!

Meryl csak Meryl maradt, az anyja lánya, és megtalálta az útját a színpadra. Főszerepet kapott például a *The Music Man* (A szótlan zenész) című iskolai produkcióban, amelyben tizenöt évesen eljátszotta a könyvtáros, Marian szerepét – ez volt Barbara Cook szerepe, a Broadway futó musicalben. Meryl odavolt ezért az alakításért.

– Ha meg kellene határoznom azt a pillanatot, amikor először csapott belém a villám, akkor ezt mondanám – mesélte Meryl, amikor erre az időszakra emlékezett vissza. – Az egész közönség állva tapsolt, amikor kijöttem a függöny elé.

A taps a színész számára olyan, mint a drog, és az állva tapsolás a csúcok csúcsa. Ezért van az, hogy olyan sok gyerekszínész választja később hivatásának a színészetet, és ez az oka annak, hogy híres színészek elárasztják az Instagramot a selfie-jeikkel és bölcs mondásaikkal. A like-okra vadásznak. (Meryl, ha ezt olvasod, légy szíves, csatlakozz a közösségi háléhoz. Aláírás: Mindenki.)

A Bernards irodalomtanára, Jean Galbraith ledöbbsent, amikor meglátta „az ablak mellett ülő kölyköt”, aki a próbán a *Till There Was You* című dalt énekelte. A hangja olyan volt, mint egy profié, magas, könnyed. Következett Daisy Mae szerepe a *Li'l Abner* és Laurey megformálása az *Oklahoma!* című darabokban. Utóbbiban legjobb barátja, Sue Castrilli és testvére, Harry is szerepelt, akit nővére Harmadiknak nevezett. Merylt irigységből azzal vádolták, hogy mindenki előtt elhalásza a népszerűséget – pusztán azzal, hogy olyan átkozottul tehetséges. A féltékenység egyébként egész pályája során végigkísérte: irigykedtek rá a tanárai, akik meg akarták törni a színiiskolában, a kritikusok, akik a bukására vártak, és a hagyományos szépségek is, akik előtt ez a képtelen külsejű filmsztár sorra elhalásza az Oscar-díjjal kecsegtető szerepeket.

A féltékenység eloszlátásának egyik módja az, ha az ember hajszozni kezdi a „like-okat”.

– Azt hittem, ha csinos leszek és „helyesen” cselekszem, akkor szeretni fognak – nyilatkozta 1980-ban a *Ladies' Home Journal* újságírójának. – Középiskolában összesen két barátom volt, ebből az egyik az unokatestvérem, szóval az nem számít. És hát van az a borzasztó versengés, ami kamaszkorban kitör a lányok között, elsősorban persze a fiúk figyelméért. Emiatt rettenetesen boldogtalan voltam. Minden nap az volt a legnehezebb döntés számomra, hogy milyen ruhát vegyek fel aznap. Milyen nevetséges!

Volt egy állandó barátja, Mike Booth, aki magát „középszerű focistaként és még rosszabb diákként” jellemezte. Kétszer is a fiú kísérte el a végzősök báljára, és a Beatles-koncertre is együtt mentek a Shea Stadionba (a pár dala az *If I Fell* volt). Mike-nak kifejező szeme és szögletes álla volt, és emiatt a fotókon Harrison Fordra hasonlított leginkább. Később az *Us* magazinnak elmesélte, hogy Meryl „visításnak” tartotta a saját énekhangját, és humoros rajzokat készített magáról, amelyeken „szőrös volt a lába, és nagyon hosszúra nyúlt az orra”. Ebéd után olyan süttikkel kínálta meg a fiút, amiket viccesen jellemezett: „olyan szárazak, mint az érett sajt”. De a Szurkoló Barátnő szerep ellenére a pomponlány nem elégedett meg azzal, hogy a partvonalról tapsoljon. Ő volt a fényesebb csillag ebben a kapcsolatban, és Mike később így

beszélt erről az időszakról: „Én feleannyira sem voltam elkötelezett, mint Meryl, bármiről is volt szó. De írtam neki verseket, és valahogy fenn tudtam tartani az érdeklődését.”

A kapcsolat nem tartott sokáig. Mike szeretett volna elszabadulni Bernardsville-ből, ezért elengedte Merylt, és belépett a seregbe. Két hét múlva Meryl új pasit szerzett. Bruce Thomson jó testű, magabiztos futballista volt, aki ritka győzelemhez juttatta a Bernards High Mountaineers csapatát Bound Brook ellen az 1965-ös szezonnyitó meccsen. Michael Schulman, Streep életrajzírója így ír a könyvében:* „A barát-nője a zászlólengetők vezetője volt, s ugyanúgy végzős, mint Mike. A lány gyanút fogott, s rajta kívül mások is. Meryl mindig megkapta, amit akart. És ő Bruce-t akarta.”

Az utolsó évben a várakozásoknak megfelelően Merylt választották az évfolyam királynőjének, Bruce-t pedig a királyának. Négy éven át álcázta magát, és olyan szerepet játszott, amit hamarosan levetett magáról, mint egy kinőtt ruhadarabot, de szükség esetén újra felvehetett. Eljött a búcsú pillanata.

Viszlát, Bernardsville, helló, Vassar!

Meryl először a vermonti Bennington College-ot választotta, de a szóbeli beszélgetésen rossz élmények érték, ezért megjijedt. Ő maga így mesélt erről a *Ms.* magazinban:

– Egy nő vezette az interjút, és megkérdezte, milyen könyveket olvastam nyáron. Mire én: „Nyáron? Könyveket? Semmit nem olvastam. Az úszócsapat tagja voltam.”

Aztán felidézte azt a részletet, amikor egy esős napon a könyvtárba betérve felfedezte Carl Jung, az analitikus pszichológia atyjának *Emlékek, álmok, gondolatok* című kötetét. Szinte falta az oldalakat. Amikor a Bennington College-ban megkérdezték tőle, ki írta, azt felelte, Carl Jung, mire a nő kijavította a kiejtését. Meryl így kommentálta az esetet:

– Az volt a leghosszabb könyv, amit bárki elolvasott a nyári szünetben, ez a nő meg kiabált velem, mert nem jól ejtettem ki Jung nevét!

* Michael Schulman életrajzi könyve (*Her Again – Becoming Meryl Streep*) 2016-ban a Kossuth Kiadó gondozásában jelent meg *Merly Streep, az ezerarcú színésznő* címmel. (Ford. Medgyesy Zsófia)

Amikor kiment a teremből, azt mondta Harry Streepnek:

– Apa, vigyél haza!

Meryl kis világa a szellemével együtt 1967-ben kitágult, amikor felvették a Vassar Főiskolára. A Poughkeepsie-ben lévő, lányokat fogadó intézetben Meryl felszabadult a nyomás alól, és a férfiakkal szembeni megfelelési kényszer is megszűnt. Fellélegzett. Nagyon boldog volt ebben az új helyzetben. Felszabadító érzés volt, hogy újra önmaga lehet, ráadásul nem kell mindig „csinosnak” lennie, és arra figyelni, mit gondolnak a pasik. És lehet az embernek saját gondolata! Minden következmény nélkül ki lehetett mondani például azt, hogy seggfej. Olyan nőkkel volt körülveve, akik jó barátságba kerültek egymással, és amikor őszintén beszélgettek a feminizmusról, Meryl úgy érezte, megtalálta a saját személyiségét és a saját hangját.

– Rájöttem, hogy vicces vagyok, és szabad is annak lennem. Ahogy hangos és okoskodó is lehetek, és ezt ki is használtam – mondta később. Ennek az lett az eredménye, hogy soha nem aggályoskodott, ha egy szerep kedvéért egyszerűnek vagy csúnyának kellett tünnie. A Vassar valósággal kiszívta belőle a hiúságot.

Másodéves korában egy nap az egyik drámaórán arra kérték Merylt, hogy olvasson fel egy részletet *A vágy villamosa* című drámából. Habár a realitástól elszakadt déli szépség, Blanche DuBois karaktere nagyon távol állt tőle, Meryl megdöbbenő könnyedséggel lényegült át. Árnyalt jellemábrázolása, amit ösztönösen és nagy képzelőerővel teremtett meg, elgondolkodtatta Clint Atkinson professzort, aki Merylnek adta a Vassar következő produkciójának címszerepét: August Strindberg *Miss Julie*-ját. Ez volt az első komoly darab Meryl életében, és egyszerre a főszerepben találta magát. Az előadás után az egész főiskola megismerte. A barátai folyton azt kérdezték tőle, hogy csinálta. De Meryl nem igazán tudott erre válaszolni, csak azt tudta, hogy imádta ezt az érzést. Atkinsont lenyűgözték Meryl képességei, amelyekkel „felszabadítja magában a mélyen szunnyadó vulkánt”, és meg tudja ragadni a klasszikus darabok tragikus hőseinek karakterét. Miss Julie egy svéd arisztokrata, akit a szeretője meggyőz arról, hogy legyen öngyilkos. Meryl „olyan érzékenyen játszotta el a szerepét, hogy az már-már sokkolóan hatott a korát tekintve” – mondta Atkinson, aki az utolsó év

tavaszi szünetében rendezte Meryl off-Broadway-debütálását *A sevillai szédelő és a kövendég* című darabban a Cubiculo Theatre nevű kísérleti színháznál. 1971. április 16-án volt a bemutató. Meryl az egyik meghódított parasztlány, Tisbea szerepét játszotta, partnere a Don Juant alakító Michael Moriarty volt. A Vassar lapja Meryl „tökéletes gesztusait” dicsérte.

A környezetváltozás jegyében részt vett egy cserediákprogramban is a Dartmouth College fiúiskolával. Egy szemesztert töltött ott, jelmeztervezést, drámaírást, valamint táncot tanult, és köpenyben járt. A fehér férfiak világában a professzorok nagylelkűen osztogatták a jó jegyeket. Meryl így fogalmazta meg az alapvető különbséget a Vassar és Dartmouth között:

– Fontos dolgot tanultam ott. Ha a Vassarban egy tanár kérdezett valamit, általában csend volt, amíg a diákok a választ fogalmazgatták magukban. Aztán néhány kéz bizonytalanul a levegőbe emelkedett. Dartmouthban még szinte el sem hangzott a kérdés, máris minden kéz a magasba lendült. A fiúk kapásból válaszoltak, és néha tévedtek. De ott megtanultam valamit: ugrani kell a lehetőségre.

Dartmouthba 1972-ig nem járhattak lányok, de a Vassar 1969-ben megnyitotta kapuit a fiúk előtt. Meryl – ugyanaz a Meryl, aki a középiskolai évkönyvek szerint mindig ott volt, ahol a fiúk – invázióként élte meg a jelenséget, és úgy érezte, a fiúk tönkreteszik a nővéri szeretetben eltöltött éveket. Attól kezdve, hogy a körülbelül negyven fiatalember megjelent a főiskolán, semmi sem maradt ugyanolyan, mit régen. Meryl azt látta, hogy a betolakodók elbitorolják az 1600, számszerűen főlényben lévő, de égóban alulmaradó lányhallgató ellenkultúráját.

– Nagyon érzékeny vagyok a színjátékra, és ezek a fiúk egyértelműen megjátszották magukat. Mindenki úgy viselkedett, mint egy kis Abbie Hoffman* ennyi édes lány előtt. Nagyon utáltam az egészet – emlékezett vissza. A dolog következménye az lett, hogy Meryl nem támogatta alma materében a háborúellenes rendezvényeket.

* A hatvanas–hetvenes évek hírhedt amerikai aktivistája, a hippikorszak egyik radikális alakja.

1971-ben diplomázott, majd egy évadon át különféle utazóprodukciókban játszott a Green Mountain Guild társulatával. Ez a munka próbára tette Merylt – különösen akkor, amikor egy hegyi menedékházban próbált Csehov-darab közben síbakancsaikkal topogva érkeztek vissza a pályáról a vendégek. De ez persze azt is megmutatta, milyen fontos volt neki ez a munka. A színház iránti valódi szenvedélye szemmel láthatóan nagyobb volt azoknál a kétségeknél, hogy ilyen abszurd módon kell megélnie belőle. Menjen inkább jogásznak? A fejében megszólaló felelősségteljes hangok ellenére Meryl ott maradt a művészek bizonytalan útján. Meghallgatásra ment a National Shakespeare Companyhoz, de – nem tudni, miért – nem vették fel. Érthetetlennek tartotta a helyzetet, aztán elhatározta, hogy komolyabb diplomát szerez. Jelentkezett a Juillardra és a Yale dráma tagozatára is, de az előbbinél felmerülő felvételi díj nagysága elrettentette.

– A Juillardnál elképesztő összeget kértek a felvételi eljárásért, ami végül majdnem ötven dollárra rúgott. A Yale-nél összesen tizenötöt kellett fizetni, és én hetente negyvennyolc dollárt kerestem. Úgyhogy írtam a Juillardnak egy panaszlevelet, és megmondtam nekik, mit gondolok arról, hogy kik kerülnek be oda. A Yale-re jelentkeztem, felvettek, és még ösztöndíjat is kaptam.

Amint bekerült a híres egyetemre, olyan oktatási rendszerbe csöppent, amitől szó szerint gyomorfekélyt kapott. Három kemény év alatt negyven különböző szerepet játszott, miközben pincéerként dolgozott, darabokat gépelt, és egy csomó tanárral összerúgta a port. Egyikük, Tom Haas figyelmeztetőt adott neki már az első évben.

– Azt mondta, hogy visszafogom magam, nehogy a többiek versengőnek tartsanak – mesélte később. – Volt ebben némi igazság, de nem volt oka arra, hogy hivatalosan figyelmeztessen. Csak kedves próbáltam lenni, elvégezni a színi tagozatot, és igyekeztem megszerezni a diplomámat.

Az 1972–1975-ig tartó időszak ma már legendás. Elég, ha megnézzük a végzősök illusztris névsorát: Christopher Durang, Tony-díjas író, Wendy Wasserstein, aki egyszerűen csak Yale Trauma Tagozatnak nevezte az egyetemet (és úgy emlékszik, Meryl gyakran járt kezeslában), Sigourney Weaver, aki sokat küszködött a politikai közhan-

gulattal, mielőtt *A nyolcadik utas: a Halál* és a *Szellemirtók* című filmmel befutott. És persze ott volt Meryl is, a Yale nem hivatalos kabalája, akivel a rivális Juillard nagy hírű végzőseivel (Robin Williamsszel, Viola Davisszel és Adam Driverrel) szemben csábították a reménybeli jelölteket.

Robert Brustein, a programért felelős dékán és a Yale Repertoár Színház alapítója, akinek a neve innovatív, merész, az állóvizet felkavaró produkciókhoz kötődik, épp távozott az intézményből, amikor Meryl nyolc másik színjátszó diákkal együtt megkezdte tanulmányait. Streep a 118-as drámaórára járt, amit Haas tartott, elsősorban improvizációval foglalkoztak. Az első napon Haas – aki akkor harmincnégy éves volt, és az a pletyka keringett róla, hogy elhagyta a felesége – azt kérte az osztálytól, hogy játsszák el a saját halálukat. Mit választott Meryl? Abortuszt végzett saját magán. Ezzel a Legfelsőbb Bíróság ítéletére váró *Roe kontra Wade** ügyre utalt, amely megosztotta az amerikai közvéleményt. Míg az egyik osztálytársa azt játszotta el, hogy fejbe lövi magát, Meryl arra használta fel a színpadot, hogy a nőkre leselkedő veszélyekre hívja fel a figyelmet, amennyiben nem kapják meg a biztonságos, legális terhességmegszakítás lehetőségét. Ó, igen, Meryl odament, és azonnal magasra tette a mércét mindenki számára.

A fiatal lány képességei lenyűgözték a társait, akik tapasztalatból tanulták meg, mit jelent a „streepeld meg!” kifejezés: foglald el a színpadot, urald a figurát, és csináld úgy, hogy kénytelenek legyünk téged bámulni – fogalmazta meg a lényegét William Ivey Long, az egyik osztálytárs. Egy másik yale-es sorstárs, Ralph Redpath ezt mondta: „Sokkal rugalmasabb és hajlékonyabb volt, és több mindent tudott csinálni a testével, mint a legtöbbünk.”

Eljött a tavasz, és Haas megalázó módon a pálya szélére állította Merylt. A barátai elképedtek ezen.

– Az évfolyam Meryl Streep-osztálynak nevezi magát, ez a marha meg fogja, és próbaidőre kötelezi az osztály névadóját! – mesélte William Ivey Long Michael Schulmannek. – Nyilvánvalóan mind azt szűr-

* Precedens értékű per 1970-ben, amelyben a nők abortuszhoz való jogának ügyében született ítélet.

tük le ebből, hogy Haas féltékeny volt. Mindenki fellázadt a viselkedése miatt.

Vajon tényleg a féltékenység volt az ok, vagy Haas érezte, hogy Meryl nem hisz a módszereiben?

– Kedvelem azokat a színészeket, akik nem engedik, hogy a közönség tárgyiasítsa a figurát – jelentette ki Meryl. – Ez pont az ellentéte annak, amit Tom Haas mondott. Szerinte abban a pillanatban, hogy belépsz a darabba, a közönségnek tudnia kell, ki vagy. Én úgy érzem, hogy amikor lelépek a színről, a közönség felének tudnia kell, ki vagyok, a másik felének pedig ezzel nem kell egyetértenie.

Amikor Haas nem rendezte meg az első évesek darabját, Allan Miller professzor került hozzájuk, aki a Sztanyiszlavszkij-módszer híve volt, eszerint a színészeknek a valós életükből vett traumákat kell felidézniük a felkészülés során – ez Merylt nem érdekelte. Ahogy az is hidegen hagyta, amikor Miller meghívta a Yale társulatának egyik előadására. Nem fogadta el a meghívást. Miller másokat is megkörnyékezett (még nem született meg a *#metoo* mozgalom*), és Laura Zucker szívesen hajlott a dologra. Ők ketten összejöttek, ami külön furcsa volt a csoportdinamikát tekintve: Miller volt a tanár, Zucker pedig a tanítványa. Bár Miller főszerepet adott Merylnek George Bernard Shaw *Barbara őrnagy* című különös darabjában, de szemmel láthatóan eltökélt, hogy darabokra szedi őt ahelyett, hogy kihasználta volna az erősségeit. Jéghercegnőnek nevezte el Merylt.

– „Gyerünk, Meryl, engedd ki!” – mondtam neki. Ő villámgyorsan felém fordult, csak bámult azzal a fantasztikus tekintetével, amelyben egyszerre volt vágy és fájdalom, aztán leállt. Megállította az érzelemfolyamot. Nem akart sebezhető lenni, ezért lett a beceneve Jéghercegnő – mesélte Miller.

Meryl pedig így emlékszik erre:

– Olyan módon gázolt bele a személyes szféránkba, amit nagyon durvának tartottam.

* 2017 októberében az USA-ban indult mozgalom, amely azokat az embereket, főként nőket képviseli, akik a szexuális zaklatásukról és támadásukról világméretű vitát indítottak el.

Ennek ellenére Meryl csúcsformában volt, és komplex jellemeket formált meg anélkül, hogy túl mélyen lévő sebeket szakítana fel. Legnagyszerűbb yale-es alakítása Constance Garnett volt – az orosz klasz-szikus regények első angol fordítója – Christopher Durang és Albert Innaurato eredeti darabjában, a *Karamazov-idióták* című darabban. Meryl egy kerekesszékekben játszott, s ezzel kedvére elfedhette fiatalos szépségét, hogy egy idős különcöt formálhasson meg.

– Imádtam Constance szerepét! Bárkit eljátszottam volna kerekesszékekben! Csak jó süllhet ki belőle. Megszabja a határokat, ugyanakkor fel is szabadít.

Robert Brustein így beszélt Meryl alakításáról: „Azonnal látszott, hogy nagy színésznő.” Robert Lewis, az Actors Studio alapítója, aki szintén tanított a Yale-en, azt mondta, hogy soha nem látott még ilyen ötletes és kivételes teljesítményt.

– Haas, a *Karamazov-idióták* rendezője azt tanácsolta Merylnek, hogy „legyen kevesebb” – idézte fel Durang. – És ő ezt tette. De amikor visszatapsolták a szereplőket a függöny elé, rögtönözve körbekerekezte a színpadot, és azt kiabálta, „Menjetek haza! Menjetek haza!”, aztán meg úgy tett, mint akinek szívvrohama van. Nagyon vicces volt. Ezzel egyenlített.

Meryl gyakran kapott szerepet a Yale produkcióiban, és a feszített munkatempó (a tanulmányai mellett dolgozott is) nem maradhatott büntetlenül. Gyomorfekélye lett, majd felkeresett egy pszichiátert, aki azt mondta neki:

– Meryl, ha majd vége lesz a Yale-nek minden rendbe jön.

És úgy alakult, hogy a pszichiáter jóslata bevált. A fekély elmúlt.

MERYL HÍRES EGYETEMI TÁRSAI A YALE-EN

Lupita Nyong'o (2012-es osztály)

Két évvel a diploma megszerzése után Nyong'o megkapta a legjobb női mellékszereplőnek járó Oscart Patsey szerepének megformálásáért a *Tizenkét év rabszolgaság* című filmdrámában.

Liev Schreiber (1992-es osztály)

A Tony-díjas színész (Naomi Watts színésznő férje) Meryl fiát játszotta *A mandzsúriai jelölt* című 2004-es remake-ben, amelyben Meryl elképesztően ijesztő volt a gonosz Eleanor Prentiss Shaw szenátornő szerepében.

Sigourney Weaver (1974-es osztály)

„Azonnal az osztály sztárja lett – gyönyörű, metszett arcél, karcsú test. Legalább két méter magasnak tűnt” – mesélte a színésznőről Christopher Durang író.

Chris Noth (1985-ös osztály)

Kevesen tudják, hogy a Mr. Big néven ismertté vált tévésztárnak komoly színházi múltja van. Talán nem is kellene Mr. Bignek hívni ezentúl.

Sanaa Lathan (1995-ös osztály)

Lathan meghódította a Broadwayt (*A Raisin in the Sun*) és a mozit is (*Nem adok kosarat*). De hogy tényleg megharapta-e Beyoncé-t? Ez a pletyka soha nem ül el.

Írhatnék egy egész könyvet arról, milyen New Yorkban küszködő művészek lenni. Elvállalni azokat a furcsa, borzalmas átmeneti munkákat, amikből az ember kifizeti a rezsit. Meghallgatásról meghallgatásra járni csak azért, hogy végül kapjon az ember egy jelentéktelen szerepet egy kis költségvetésű horrorfilmben, amit Staten Islanden forgatnak. (Isten áldja Tom Hankst!) Örökre beskatulyázódni a csinos szőke szerepébe. De tekintve Meryl üstökösként szárnyaló sikersorozatát, ez egy másik történet lenne. Az igazság az, hogy a lehetőségek szinte az ölébe pottyantak.

A huszonhat éves Meryl Manhattanbe költözött, és a Central Park közelében lévő Nyugati Ötvenkilencedik utcában bérelt ki egy lakást. Sok ismerőse egyedülálló volt.

– Három napilapot vettem meg és a *New York Review of Books* kiadványt. Rengeteg könyvet olvastam. Délután, az előadás előtt aludtam egy kicsit, aztán hajnali két-három óráig is fent voltam. Színészbárok-

ban beszélgettünk a többi színésszel – idézte vissza ezeket az éveket Meryl.

Ez aligha hasonlított egy leendő mozicsillag életére, aki másodállásban általában pultos, biciklis futár vagy részmunkaidős kézmodell volt. Meryl azonnal foglalkoztatott színésznő lett, még hozzá nem is akármilyen: Broadway-színész. A dinamikus producer, Joe Papp személyében tekintélyes szövetségre talált. Ő alapította a Public Theater nevű színházat. Adott Merylnek egy kis szerepet Mandy Patinkin és John Lithgow mellett egy felújított Pinero-komédiában, amit a Lincoln Centerben játszottak 1975-ben. Ez vezetett egy következő meghallgatáshoz Flora (egy mississippi fiatal nő) szerepére Tennessee Williams darabjában, a *27 székér gyapotban*.

Meryl műmelllet viselt a szerep kedvéért, hogy törékeny, karcsú alakját rejtve életerős, telt keblű, szexis nővé változzon. Alakításáért 1976-ban Tony-díjra jelölték.

Papp szenteste váratlanul azzal hívta fel, hogy játsszon el két álomszerepet a következő nyáron a „Shakespeare a parkban” nevű színházi produkcióban – Izabellát a *Szeget szeggel* című darabban és Katalint az *V. Henrikben*.

– Ő tökéletesen biztos volt bennem. Én pedig magamban ujjongtam: Hú! Hú! Na, ugye! Hú! – mesélte később Meryl.

Papp mellett a színháznak köszönheti két másik fontos férfi megismerését is. J. Roy Helland a szókimondó hajszobrász és maszkmester a Pinero-darab idején sodródott Meryl mellé, és tűzön-vízen át kitarzott mellette. A másik John Cazale a *Szeget szeggel* férfi főszereplője, a kíméletlen Angelo a feddhetetlen Izabella mellett. A cselekmény a következő: a herceg átadja Angelónak a kormányzás terhét, míg ő elutazik. Szándéka az, hogy az erkölcsi romlásba jutott városban Angelo fog majd rendet teremteni, ő pedig álruhában visszatérve figyelmeztet a ténykedésére. Angelo paráznaság bűnéért halálra ítéli Claudiót. Izabella, Claudio szépséges húga éppen apácának akar állni, amikor bátyja kérésére elmegy Angelóhoz, hogy enyhítsen az ítéleten. A férfi, akinek tetszik Izabella, a lány szüzességét kéri cserébe. Közös jeleneteikben Meryl és Cazale között érezhető szexuális feszültség sistergett, és ők ketten hamarosan a magánéletben is párt alkottak. Meryl cserepes ajkai

miatt sokat pletykáltak róluk a színpalak mögött. Cazale negyvenegy évesen játszotta el *A Keresztapa* Fredóját, majd jóbarátjával, Al Pacinóval az 1975-ös *Kánikulai délután* című filmben is fontos szerepet kapott. A furcsa külsejű színésznek magas, kerek homloka és sötét szeme volt, de Meryl, akit korábban a hagyományosabb férfiszépségek vonzottak, azonnal fülig szerelmes lett belé.

– Senkihez sem hasonlított, akit addig ismertem – mondta róla később Meryl. – A különlegessége fogott meg, az a csak rá jellemző humanitás, az emberek iránti érdeklődése és együttérzése.

Cazale befelé forduló, módszeres művész volt, igazi színész, aki jó tanácsokat adott Merylnek, ő pedig ezeket meg is fogadta.

– Azt hiszem, én sokkal szókimondóbb voltam, de nem sokat gondolkodtam, mindig az első ötletet választottam. Ő pedig azt mondta, hogy sok más lehetőség is van még – mesélte Meryl.

A rendezők Barkochbának hívták Cazale-t, mert folyamatosan kérdezgette őket. Meryl iránt is épp olyan elkötelezett volt, mint a szakmája iránt. Al Pacinónak ezt mondta egyszer:

– Öregem, találkoztam a világtörténelem legnagyobb színésznőjével!

Meryl beköltözött a színész alsó-manhattani lakásába, ahol együtt éltek, amíg a tragédia véget nem vetett az örök szerelemnek. Időközben Hollywood is hívta Merylt, és a királynő ugrásra készen várakozott.